

Sotahjørnet

Foto Aftenposten

En utrolig historie!

Historielaget var invitert til Galgeberg 3's 70 års jubileumsfest på Ekebergrestauranten 22. september 2006. Der ble jeg kontaktet av Svein Roger Nilsen. Han kunne fortelle at han hadde døra til Sotahjørnets kafe hjemme i kjelleren. Hans far trikkevognfører Erling Nilsen (Galgeberg 3 J 5 etg) også kalt Galgeberg-Nils var notorisk samler og tok vare på denne berømte døra da bygningen ble revet midten på 60 tallet. Han hadde også tatt vare på en masse deler fra gamle trikker som senere ble gitt til trikkemuseet på Majorstua.

Det var utrolig å stå foran døra og ta bilde av denne. Takk - Knut Roar.

Viktig!

VELKOMMEN INN!

HUSK VÅR FOTOUTSTILLING!

LØRDAG 14. OG SØNDAG 15. OKTOBER

BEGGE DAGER FRA KL 12.00 TIL KL 16.00

PÅ PRESTEGÅRDEN (KONFIRMANTSALEN)

Even Haugseth

KLAR FOR HØSTENS ARRANGEMENTER?

Høsten er her igjen, og vi er i gang med aktivitetene våre i historielaget.

Ressursgruppa som bl.a. kommer med forslag til styret om temaer på medlemsmøtene, har gjort en god jobb på forsommeren. Vi kan derfor velge blant ei hel liste av fine idèer. Noen av disse krever en del forarbeide, men får vi det til, så kan vi glede oss til mye framover. Oslofrokosten er et av forslagene, og mange husker nok den fra Vålerenga skole. Det var ikke mulig å få tak i noen som kunne fortelle om den til septembermøtet, men vi jobber med å få det til i november.

I september var vi så heldige og fikk språkprofessor Finn-Erik Vinje til å komme og snakke om Oslo-dialekten. Med et slikt trekkplaster var det heller ikke noe problem å fylle møtelokalet i seniorsenteret på Jordal Terrasse. Takket være at et av våre kreative medlemmer foreslo han i sommer, og at han stilte på kort varsel, fikk vi nok et interessant medlemsmøte. Som flere ganger før, hadde vi problemer med lyden. Det løste vi fint ved å ta tidligere kaffepause. Heldigvis ordnet vår kasserer og alt-mulig-mann, Bjørn Granlund, dette ved å ty til en brukbar nødløsning med vårt lille, bærbare lyd-anlegg. Vinje kunne derfor fullføre sitt foredrag med stil etter pausen.

Det at vi stadig har vært utsatt for lydproblemer på møtene våre, har gjort at vi sannsynligvis kommer til å søke om støtte til et eget og mer egnet lyd-anlegg. Bydelen har jo sett hvor mye bra vi gjør og vært rause med å gi oss frivillighetsmidler hittil. Når vinteren kommer er det derfor spennende om de også neste år kommer til å dele ut noe igjen. I så fall prøver vi oss med en søknad på dette.

Årets fotoutstilling står nå for døra, og vi kommer igjen til å holde den i konfirmantsalen på prestegården. Det er jo spesielt hyggelig å holde dette arrangementet på dette ærverdige stedet. Plassen kunne vært bedre der, men vi skal få til ei fin utstilling med flere interessante temaer i år også. Ta med familie og kjente og møt opp lørdag 14. og søndag 15. oktober. Her kan det være sjanse for at du treffer igjen kjente som du ikke har sett på lenge. Gamle minner fra Vålerenga kan gjenoppskrives ved å se flotte bilder som stadig kommer inn til arkivet vårt. Også i år har vi store forhåpninger om å ha neste års bildekalender fra Vålerenga klar til denne utstillinga. I tillegg kan også årets julegave, DVD'en om bydelen vår, kjøpes der.

Vi sees. Vel møtt!

Fotoutstillingen 14. og 15. oktober.

Årets utstilling er som i de senere år noe mer enn bare fotografier. Vi vier denne blant annet til temaet fritid og friluft. Vi søker etter utstyr som har med dette å gjøre og naturligvis bilder.

Vi hører ofte noen nevne at vi har noe greier på loft eller i kjeller. Gi beskjed til oss. Det er ikke ofte at vi kommer over unike ting som står nevnt på forsiden av bladet vårt.

Men alt er av interesse for oss.

Bildene på denne siden er fra min Farfar som var en ivrig friluftsmann. Knut Roar

BYDELSVANDRING MANDAG 12. JUNI 2006.

Björg Staal

Som en hyggelig avslutning på en aktiv møtesesong arrangerte Vålerenga Historielag sin tradisjonelle vandring i bydelen mandag 12. juni. Programmet for bydelsvandringen ble presentert i medlemsbladet "Mer gammelt enn nytt" nr.2 – til informasjon for medlemmene.

Ruta var lagt til området Grønvoll, Ensjo, Malerhaugen – steder som grenser tett opp til Vålerenga – og som har spilt en viktig rolle for beboerne der.

Turen startet på gårdstunet til Grønvoll gård. Her ønsket Even Haugseth de frammøtte velkommen og begynte med å fortelle historien om det området vi befant oss i. Før 1800-tallet tilhørte stedet Valle gård. På 1200-tallet var den eid av Nonneseter kloster. Det er en imponerende historie som er knyttet til området, og som vi ved en senere anledning bør fortelle i sin helhet. Even Haugseth hadde alliert seg med personer som både har bodd og jobbet på Grønvoll.

Kåre Pedersen og Synnøve Hagen hadde mye å fortelle både om seg selv og om familiene sine som hadde røtter fra Vålerenga, men flyttet til Grønvold, og som så mange andre jobbet på fyrstikkfabrikken.

Vel nede på Fyrstikktorget fortalte Ingeborg Andersen om fyrstikkfabrikken og arbeidsforholdene der – og ikke minst om den berømte streiken blant de kvinnelige arbeiderne. Ei ung jente fra Vålerenga var blant dem som arrangerte streiken – Karoline Kristiansen. Hun har fått ei gate oppkalt etter seg nær Fyrstikktorget.

Turen gikk videre til Malerhaugen – hvor Jan Ove

Vatne fortalte om lensmannsgården, som etter at lensmann Hiorth huserte der med sin stab, arrest og fengsel – har hatt en variert historie. Deretter vandret vi bort til Ensjo hjemmet, hvor vi fikk stå på tunet til Frelsesarmeens fine eldresenter, mens Vatne fortalte Ensjo gårds historie og om teglverket, Schibbyeslaget med mer.

Etter et stopp ved den gamle grensesteinen som er plassert mellom blokkene på Ensjo, hvor Even Haugseth fortalte om Gladengen og bygrensa, gikk de om lag 150 deltakerne ned til plenen ovenfor Jordal idrettsbane. Her orienterte Even om teglverket, idrettsbanen, vognhallen og skolen. Vandringen ble avsluttet med et besøk på det eldste serveringsstedet på Vålerenga - kafè Eno i Strømsveien. Innehaveren holdt åpen spesielt for historielagets deltakere, og vartet opp med vafler, kaffe og annet godt.

En flott avslutning på bydelsvandringen 2006.

MEDLEMSMØTE 11. SEPTEMBER 2006.

Björg Staal

Så er det full aktivitet igjen i historielaget vårt. På høstens første medlemsmøte i Hedmarksgata 23 var det fullt hus – nærmere 100 personer stilte opp for å høre kveldens foredragsholder **Finn-Erik Vinje**. Han ville snakke om **Oslodialektene**, og som språk-professor var vi nysgjerrige på hva han kunne fortelle oss om ulikhetene øst kontra vest i hovedstaden – og andre spesialiteter. Foredraget inneholdt en del eksempler på hvordan enkelte ord har endret seg og at det er blitt en utjevning i bruken av for eksempel tykk **l** og **a-endinger** bydelene i mellom. Vinje ble godt mottatt og svarte villig vekk på de spørsmålene som ble stilt til emnet.

Det skulle vært arrangert en quiz-konkurranse med Oslo som tema, men på grunn av litt kluss med høytaleranlegget gikk tida fra oss så konkurransen kommer på neste møte.

Salg av diverse artikler som bøker, T-skjorter med mer gikk bra. Kaffepausen med nystekte vafler ble som vanlig en hyggelig anledning til en prat medlemmene imellom.

Historielagets leder Even Haugseth ønsket de frammøtte vel møtt til en ny aktiv sesong og informerte om hva som skal skje framover. Først på

programmet står fotoutstillingen, som holdes lørdag 14. og søndag 15. oktober i Konfirmantsalen på Prestegården. Nærmere opplysninger kommer i medlemsbladet. I tillegg til å vise nye og gamle fotografier skal vi denne gang konsentrere oss om friluftslivet før i tida – den gang det var vanlig å dra på telttur i helgene, gå på ski og skøyter, plukke bær – for å nevne noen aktiviteter. Hva slags utstyr brukte en den gang? Har du noe som kan være artig å vise fram – ta kontakt med styret.

Even fortalte også om arbeidet med å samle stoff til ei bok om Vålerengas noe ukjente dikter

”Kyter’n”. Dessuten har opplysningen om at det meget brune serveringsstedet Olympen – mer kjent som ”Lompa”, skulle stenge 1. oktober.

For de som ville hadde vi ”gravøl” onsdag 20.09 kl. 19.00. Stedet skal rehabiliteres og åpnes igjen om vel ett år. Vi fikk en omvisning både i restauranten og Pigalle i 2. etg.

Et gammelt bilde av Olympen første halvdel av 1900-tallet. Foto Oslo Bymuseum

DET BEGYNTE EN GANG FOR MER ENN 200 ÅR SIDEN.

En fortelling om Birkenbusch, Steensgaard, Bretteville og noen flere.

Fotsettelse fra forrige nummer. Anne Teppen

LARS STEENSGAARD

Lars Steensgaard ble født i 1776. Hans far, Lars Mogensen Steensgaard (1736-1780), var toldvisitor i Kristiania og senere tolder i Soon. Moren het Hedvig Christensdatter Gad (1732-1809). Lars giftet seg med Ingeborg i 1806. Det var fremdeles kirken som eide Vålerenga gård, og den var forpaktet bort til Peter Sørensen. Ekteparet Steensgaard beholder disposisjonsretten til gården, og etter å ha drevet den i flere år, fikk Lars kjøpt den i 1827. Han betalte 4000 spd., og i det tinglyste skjøte ble navnet Vålerengen Hovedgård brukt for første gang. Lars hadde gode stillinger, først i tollvesenet og senere som kontorsjef hos John Collett. Collett på Ullevold gård var en av byens rikeste menn og drev med trelasthandel. Lars satt trolig på sitt kontor ved plankestablene i Bjørvika. På Vålerenga anla han en stor frukthage. Lars dør i 1847, 9 år før sin kone Ingeborg.

Som tidligere fortalt fikk Lars og Ingeborg 10 barn. 5 døde som små, og en døde da han var 26 år. Om de 4 gjenlevende barna har vi fått vite følgen-

de:

Som tidligere fortalt fikk Lars og Ingeborg 10 barn. 5 døde som små, og en døde da han var 26 år. Om de 4 gjenlevende barna har vi fått vite følgende:

1. MARTINE STEENSGAARD Ingeborgs eldste datter, giftet seg med Staib. Et senere ledd i denne grenen er kjent for blant annet å gå på ski over Grønland.

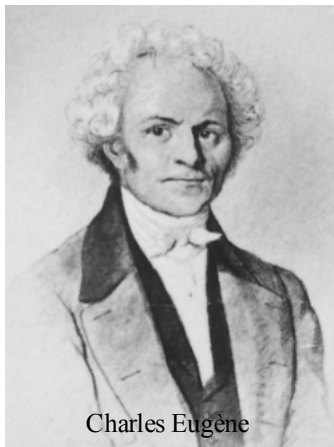

2. JEANETTE EMILIE STEENSGAARD

Jeanette Emilie ble født 22. november i 1810. Hun døde 1. februar i 1905 nær 95 år gammel. I en nekrolog i bladet Husmoderen i 1905 står det under overskriften «Slægtens ældste»: «Fru statsraadinde Jeanette Emilie Bretteville afgik ved døden 1ste februar iaar. Hun var en af Kristianias ældste indvaanere. Hun var født Steensgaard. Sin barndom tilbragte hun paa Vålerengens hovedgård, som hendes forældre eiede. Fru Collett paa Ullevold var henne gudmor og

var særdeles glad i sin vakre, livlige lille gud-datter, som derfor kom til at opholde sig meget paa Ullevold.».

Jeanette giftet seg da hun var 17 år med den 10 år eldre Christian Zetlitz Bretteville, og bryllupet ble holdt på Vålerengen hovedgård. Først må det fortelles litt om Christian. Han ble født 17/11-1800 i Stavanger. Hans mor het Mette Christine Zetlitz (1783-1815) så hun var bare 17 år da hun fikk ham. Faren hans var skatteoppkrever i Paris, senere i Brest, Charles Eugène le Normand de Bretteville (23/11-1782 - 1854). Charles Eugène var av fransk-normannisk adelslekt som måtte forlate Frankrike under revolusjonen. De dro til Danmark hvor Charles Eugènes far, generalmajor Louis Claude le Normand de Bretteville ble opptatt i den danske adelstand. I

Charles Eugène

1799 dro den unge Charles Eugène til Norge. I Stavanger, hvor han bodde noen år, møtte den 17 årige unge mann den unge Mette Christine, og denne romansen resulterte i Christian. Så flyttet Charles Eugène tilbake til Frankrike,

og Christian vokste opp hos sin morfar apoteker Christian Magnus Zetlitz. Som voksen skrev han til sin far og ble legitimert som hans sønn og fikk tillatelse til å benytte navnet Bretteville. Christian var dyktig. Etter Bergen katedralskole ble han cand.jur. i 1826 og i Kristiania gjorde han politisk karriere. Han jobbet i Finansdepartementet og i Avdelingen for det indre. Han var medlem av bystyret, og i 1842 ble han borgermester i Kristiania. Christian Bretteville møtte på Stortinget, og i 1850 ble han utnevnt til statsråd. Avbrudt av de obligatoriske opphold ved statsrådsavdelingen i Stockholm ledet han Finansdepartementet frem til 1854, og deretter Indredepartementet til sin død 24.februar 1871. Han har fått en gate oppkaldt etter seg i Oslo. Personlig var Bretteville velsett: « en ganske

Christian Zetlitz Bretteville

den, overmaade livlig Mand, hvis ydre Optræden hurtig røbede hans franske Afstamning».

I 1827 giftet han seg med Jeanette Emilie Steensgaard fra Vålerenga. Jeanette hadde god helse og var mer enn vanlig utrustet med et vakkert ytre og et godt hode. Hun var med på å opprette «Oscars minde» og fikk i den anledning et bredt gullarmbånd av dronning Josefine med dennes portrett. Hun var med på å grunnlegge Industriskolen og arbeidet der i flere år. I mange år var hun engasjert i «Selskabet for husarme». I sine siste år var hun mest interessert i indremisjonen og hedningemisjonen. I 60 års alder lærte hun seg engelsk og oversatte flere engelske prekener til norsk.

Jeanette Emilie og Christian fikk 6 barn:

Eugenie Caroline 1831-1865, gift med sakfører M. Paulson.

Amélie Catarina 1833-1927, gift med Christian Fredrik Maxmillian Staib.

Blanca 1835-1928, gift med byfogd Johan Ludvig Wegner.

Carl 1837-1913, gårdbruker på Løren gård, gift med Birgithe Laurentse Tveter.

Emil 1842-1931, innrullingssjef, gift med Emma Otitie Olsen.

Azora Jeanette 1845-1916, gift med sogneprest Johan Ole Herman Jensen.

Litt artig er det at Carl Bretteville, fikk en sønn som spilte fotball i Lyn. Han spilte 9 A-landskamper fra 1924 til 1936. I 1935 spilte han landskamp mot Sverige sammen vår egen Tippen. Han het Jean Lois Bretteville (1905-1955), og var oldebarnet til Ingeborg Catharina og barnebarnet til Jeanette Emilie fra Vålerenga.

Familien Bretteville har vokst seg stor i Norge og stadig blir det født nye medlemmer. Til dem som ser på TV, og kanskje har fulgt med på den norske utgaven av The Apprentice, Kandidaten, kan vi fortelle at det var Jeanette Bretteville som vant. Hun har nylig fått sitt første barn, en gutt i 2006. Det er fantastisk at alt skyldes en ung franskmanns vellykkede «franske» visitt i Norge for over 200 år siden. Uten han hadde vår fortelling ikke på langt nær vært så spennende.

3. FERDINANDA AUGUSTA WILHELMINE STEENSGAARD født 15/1- 1812, død 3/6-1898. Hun giftet seg med Frederik Ludvig Vibe (1803-1881). Han var klassisk filolog og rektor ved Christiania katedralskole.

Carl Christian Fredrik Steensgaard

4.

CARL STEENSGAARD

I 1852 går Vålerengen over til sønnen Carl for 9133 spd. Han driver gården i 11 år da han må selge til overrettssakfører Carl Christian Salomonsen og Svend Bachke. Carl, som ble født i 1820, var 32 år da han overtok gården. Han kjøpte i tillegg gården Nygaard, og det gikk tydelig bra for ham i

Elise Østine Hanssen Oust

noen år. Han giftet seg i 1853 med Elise Østine Hanssen Oust. Far til Elise eide hele Oustøen og var storbonde. Carl og Elise fikk 6 barn, 4 av dem ble født på Vålerenga. 3 barn døde i ung alder. I 1863 gikk det galt for Carl. Det er fortalt at Carl var for snill og kausjonerte for en mann som gikk konkurs. Denne konkursen river også med seg Vålerengen Hovedgård, som kom under hammeren. Carl, Elise og barna måtte flytte ut. Carl fikk jobb som stasjonsmester på Blaker stasjon.

Carl og Elises eldste barn var Oluf. Han utdannet seg til bygningsingeniør og ble teknisk sjef i Oslo Havnevesen i en periode med voldsom utbygging av havnen. Oluf hentet sin hustru Ellen på Nordre Skøyen Hovedgård. Hun var datter av Peder Aas. Oluf og Ellen fikk en sønn som het Harald. Harald ble far til

Lars Steensgaard som skulle vært i Vålerenga Historielag i februar 2003 og fortalt om sin slekt, men døde bare kort tid i forveien. Han var utdannet til sivilingeniør. Hans kone, Anna-Marie, har i sitt eie flere gjenstander fra Vålerenga gård som vi håper å få vist frem fotos av på utstillingen vår til høsten. Lars og Anna-Marie har 4 barn, 3 jenter og en gutt, og mange barnebarn.

Hva som hendte med familien Birkenbush har vi ikke forsket noe på. Men vi slo opp i telefonkatalogen for Oslo, og der fant vi Erik Birkenbush Steffens. Han visste ikke noe om forfedrene sine, men kunne fortelle at han var født i Gamlebyen. Han hadde vokst opp i en annen del av byen, men er medlem av Klanen. Det er ishockey'n som er hans største interesse, og før hjemmekampene på Jordal går han en tur innom Vålerenga Vertshus. Kan vi anta at langt tilbake er han i slekt med Ingeborg Catharina? Erik har barn og barnebarn han også som kan bære navnet videre.

TAKK

Tusen takk til Anna Marie Steensgaard og hennes datter, Anne Kathrine, for kopier av Lars Steensgaards opptegnelser, slektskart og bilder, og for hyggelige samtaler på telefon. Stor takk til Jeanette Bretteville og især hennes onkel Tom Bretteville for lån av bilder og opptegnelser over slektshistorien. Takk for hyggelig telefonsamtale med Erik Birkenbush Steffens. Takk til Riksarkivet og Deichmanske bibliotek i sentrum og på Oppsal for god service.

KILDER

Bladet Husmoderen 19.årgang 1905, Norsk biografisk leksikon, Byminner nr.3 1969, St.Hallvard 4/81, Conradine Dunker «Gamle Dage», Yngvar Ustvedt «Trankebar, nordmenn i de gamle tropekolonier», Norske slægter 1915, Historisk Tidskrift 1886, Den norske kirkes biskoper etter reformasjonen, Statistisk årbok for Oslo og Aschehougs Verdenshistorie.

Skrivebord som Carl Steensgaard selv har bygget og laget fine utskjæringer. Dette må han ha laget på Vålerengen. Vi har lest i brev at dette skrivebordet ble fraktet over isen, da de flyttet til Blaker etter å måtte forlate Vålerengen.

Gammel messinggryte fra Vålerengen gård. Denne gryten kjøpte Dagny Steensgaard på auksjon etter fraflytting fra Vålerengen Gård.

Vålerengas handelsaristokrati?

Gamle Fagerholt fra Lutvann vet alt om de lokale størrelser fra gamle dagers Vålerenga. I går fortalte han også om fyrbøteren han hadde seilt sammen med som var 2,06 m lang og var fra Tønsberg. Han hadde en slektning på Vålerenga som han en gang ville besøke mens båten lå i Oslo, og han hadde godt om tid. Han dro i veg oppover Schweigaards gate, og det er tålelig langt å gå helt nedeni fra havna, så han fant det rådeligst å forsikre seg om at han var på rett veg. Han spurte noen karer som så lokalkjente ut om de visste hvor Vålerenga var. En av dem ser granskende på ham og tenker: "Jøssenam, for en utlending". Høyt spør han: "Vållenga, mener du?"

Men Vålerenga uansett om det var byens ytterste utpost mot øst, hadde også sitt handelsaristokrati som i hvert fall for en dels vedkommende stammet fra innvandrere fra Rælingen og Smålenene. Fagerholt kjente dem alle og visste hvem som var i slekt med hvem. Vålerengas kjøpmannstand lot til å ha vært glad i friluftsliv, for mange av dem hadde sine ukentlige turer innover i Østmarka. Mange av dem hadde også gjestet Fagerholt ved Lutvann hvor allerede Fagerholts bestemor hadde hatt en kafè. Hun kunne til og med fortelle om at Henrik Wergeland som student hadde vært på besøk. En gang hadde han spurt bestefaren til gamle Fagerholt om han likte en skrå. "Da kan du vel ta deg en til av denne her, da", sa Wergeland og dro en orm opp av lomma. Det var ingen giftig orm, og det visste nok både Wergeland og gamlingen, men det

spørs vel om det smakte som skrå likevel.

Olaf Aarnæs i sin butikk i Ingeborggt. 7

Gamle kjenninger av Fagerholt var også Årnesguttene. Faren hadde slått seg godt opp på Vålerenga. Han eide den gamle tregården på hjørnet av Vålerenggata og Ingeborgs gate som hele tiden har vært i familiens eie siden. Han bygde også den store murgården i Strømsveien som må ha sett ganske representativ ut ved århundredskiftet, og hvor Vålerengen Isenkram senere holdt til i min tid. Den gang hadde imidlertid gamle Årnes bakeriet sitt der, og sønnen Trygve ble også baker, men døde tidlig. En annen sønn Olaf drev senere stor kolonialforretning i den toetasjes tregården vis a vis som Samvirkelaget senere overtok som sin avdeling 10. Det er også nedlagt nå.

En annen sønn, Jens, var alltid i godt humør og litt av en original som ikke riktig kom i gang med noen ting men ikke mistet humøret av den grunn. Han kunne gå kledd som en lasaron på sine gamle dager, men holdningen var kaksens. I gamle dager gikk han visst i fin mundur og spilte krocket på Etterstad. Jens var ungkar alle sine dager og holdt til i det gamle huset i Vålerenggata som han visstnok arvet. I sine unge dager hadde han kjørt for sin far. Så fant han på å dra til Alaska for å grave gull. Han kom blant annet til Nome, men særlig gull fant han nok ikke, så gamle pappa Årnes måtte nok sende reisepenger over så han kunne komme seg hjem igjen.

En gang hadde han hatt med seg 5 svære laksehodet til Fagerholt. Da skulle det bli fiskesuppe. Kjelen ble satt over og alle tiders fiskesuppe ble det. Jens spiste 3 breddfulle tallerkener av den feite fiskesuppa. Siden satte han til livs et stort laksehode. Så begynte han på ett til, men da forspiste han seg. Han måtte spenne opp bukselinningen og fikk så vondt at han måtte ut å fly kneikene for han greide ikke å sitte stille. Om kvelden spurte fru Fagerholt om han ikke ville ha en tallerken fiskesuppe til, men da hadde Jens fått nok. Men 3 kopper kaffe drakk han og noen skiver attåt, fortalte Fagerholt.

Gamle fru Årnes hadde en søster som var gift med en Aamodt, som også var fra Rælingen. Aamodt hadde en kolonialforretning på hjørnet av Strømsveien og Hedmarksgata, og Janna Aamodt drev siden den forretningen i mange år før krigen

som jeg kan huske. Men under krigen ble det lite varer hos henne. Til slutt var det bare poteter igjen, og en vakker dag stengte Janna hele forretningen, og siden så vi henne nesten ikke for hun levde alltid meget tilbaketrukket og var meget fåmælt. Av og til kunne vi støte på henne ute på gata når hun en sjelden gang skulle til byen. Hun var alltid gammeldags kledd i tykke, mørke klær og med en svart hatt trykket ned på ørene.

Olaf Aarnæs på hjørnet av Ingeborggt og Strømsveien.

Dette stykket fant jeg i vårt arkiv. Det var skrevet for hånd på ark fra Den norske Creditbank, Inkassoavdelingen, Oslo og datert mandag 27. juli 1964. Det står ikke noe om hvem som har skrevet det ned. Vi etterlyser hvem som kan ha skrevet dette? Even

OSLOFROKOSTEN

Bildet er tatt i begynnelsen av 1950-tallet. Er det noen som har navn?

Trehusbyen på Vaalen

«Branden på Vaalerengen den 8de September 1887,» gjengitt efter tegning av A. Bloch.

Anne Teppen og Even Haugseth tok for seg faksimiler av gamle aviser som omhandlet den store brannen på Vaalerenga i september 1887. Artiklene var i gotisk skrift og etter hvert ble de nok så drevne på denne skrifttypen.

En heftig Ildebrand har i eftermiddag raset paa Vaalerengen. I alt er 11 gaarde brændte totalt ned og 2 fuldstændig ødelagte. Af det kvartal, der begrændses af Vaalerenggade, Ingeborggade, Danmarksgaden og Oplandsgaden, staar kun 3 Huse igjen, nemlig begge Hjørnegårdene til Ingeborggade og Vaalerenggade No. 25. Ilden opstod lidt før 6-Tiden i en beboet Bagbygning i Danmarksgaden No.2, Hjørnet af Oplandsgaden og udbredte sig med en rivende Hastighed. Hele Kvartalet bestod nemlig af Trægaarde og der blæste en frisk sydlig Vind. Nedi i Byen saa man tætte, kulsorte Røgmasser stige op over Vaale-

ringen og en utallig Mængde Tilskuere drog opover. En i Vaalerenggade lige overfor No. 11 beliggende Gaard, der var stærkt truet i Begyndelsen af Branden, lykkedes det at redde ved Hjælp af Brandseil; al kraft koncentreredes fra først af om at redde denne gaard, da der bagenfor ligger tætte Husklynger, hvor det vilde have været næsten en Umulighed at begrænse Ilden. Paa begge Sider af de afbrændte Kvartal ligger Haver, saa at det i Begyndelsen var forholdsvis let at holde Ilden begrænset til det ene Kvartal; senere da Ilden greb om sig nordover var en Stund Politistationen stærkt truet. Politiet, der ankom lidt før Kl. 6 ½, ryddede de tilstødende Gader for Tilskuere; Kl. 7 ankom en Afdeling Soldater, der var rekvideret for at hjælpe til med at opretholde Ordenen. Ilden udbredte sig med en saa rasende Hurtighed, at i en Kjøbmandsbutik i Gaarden No. 11 i Vaalerenggade, der ligger ved Siden af Danmarksgaden No. 2, hvor Ilden opstod, stod alt urørt; Folkene måtte bare tænke på at redde sig selv. Overalt

herskede der en travl Virksomhed; Mænd, Kvinder og Børn flyttede Husgeraad ud fra de truede Bygninger hen i de tilstødende Haver. Sagfører Salomonsens Gaard, der ligger til Danmarksgaden lige overfor Brandstedet, benyttedes af den store Have, der ligger foran den. Havegjærdet nedbrændte, og de nærmest Veien staaende Træer tog betydelig Skade. Kl. 7 ½ var hele Kvartalet et eneste stort Flammehav; det frembød et paa samme Tid storartet og forfærdeligt Skue. En Del Duer, der hørte hjemme i de brændende Huse, kredsede længe om Ilden og styrtede sig ind i Flammerne. Brandfolkene arbeidede tappert, men led en lang Stund under Vandmangel. En forferdelig Scene foregik paa Taget af No. 10 i Danmarksgaden. 3 Brandkonstabler og 1 Arbeidsmand var gaaede op paa Taget med en Slange for om mulig at dæmpe Ilden, der da rasede paa det heftigste i No. 8. De begynder at kaste Tagstenene ned for at vinde sikrere Fodfæste; endnu er der ikke kommet noget Vand i Slangen og Ilden truer med at springe over. Da staar pludselig Luen ud af begge Taglugerne og Flammetynder bryder frem mellem Tagstenene; samtidig kommer Vandet i Slangen og Mændene vil ikke give tabt, uagtet Taget brænder i lys Lue under dem. Da begynder Tilskuerne, der havde samlet sig i Sagfører Salomonsens Have at raabe: "Gaa ned, gaa ned!" Endelig indser Brandmændene, at det er forgjæves at kjæmpe længere, og med stor Koldblodighed tiltræder de Tilbagetogget. Kl. 7 ½ var Hjørnegårdene til Ingeborggade stærkt truede, idet et lige mellem dem beliggende Skur, hvori der var Oplag af Halm og Ved, antændtes; dog lykkedes det at begrænse Ilden her. Fra Hjørnet af Ingeborggade og Vaalerengsgaden frembød det hele et storartet Skue; langs nedad Vaalerengsgaden saa man kun Flammer og opover Ingeborgsgaden i Salomonsens Have saa man en utallig Mængde Tilskuere, grelt belyste af Luerne. Om ens Hoved væltede sig frem en gylden Strøm af Gnister, der tegnede sig skarpt af mod den dybblaa Himmel. Klokken 7 ¾ rasede Ilden verst. Paa Taget af Sagfører Salomonsens Hus udspændte man Brandseil. Ilden sprang over paa Taget af Gaarden No. 25 i Vaalerengsgaden, der var tækket med Tjærepap og derfor fængede som Knusk. Imidlertid lykkedes det at indskræn-

ke Ilden paa den Kant. Kl. 8 var den sydlige Halvdel af Kvartalet fuldstændig nedbrændt; kun de nøgne Skorstene stod igjen i de brændende Ruiner. Kl. 8 ¼ stilnede Vinden af og kl. 8 ½ havde det lykkedes at begænse Ilden, saa at der ikke længere var nogen Fare for de omliggende Gaarde. Kl. 9 var man fuldstændig Herre over Ilden; imidlertid vil man faa meget Arbeide med at slukke Ilden i de brændende Grusdynger.

En Mand kom alvorlig tilskade ved at Røstet i en brændende Gaard falt ned over ham. Ellers indtraf, saavidt vides, intet Ulykkestilfælde.

En Mængde Vandslanger var udlagt; 2 Dampsprøiter var placerede ved Etterstaddammen. Af det brændte Indbo skal en stor Del være assureret.

De totalt nedbrændte Gaarde er følgende: Vaalerengsgaden No. 11 med en Forsikringssum af Kr. 12,350, No. 13 Kr. 9750, No. 15 Kr. 9900, No. 17 Kr. 9430, No. 19 12,400, No. 21 Kr. 10,350, No. 23 Kr. 12,650, Danmarksgaden No. 2 Kr. 26.750, No. 4 Kr. 7840, No. 6 Kr. 12,200, No. 8 Kr. 11,450, No. 10 Kr. 11,920 og No. 12 Kr. 10,700, Tilsammen Kr. 157,690. Gaarden No. 2 Danmarksgaden eies af Gaardeier O. Weng, No. 4 P. Edv. Pedersen, No. 6, 8, 10 og 12 af Gaardeier Martin Weng; Vaalerengsgaden No. 11, 13, 15, 19, 21 og 23 tilhører Martin Weng og No. 17 Sagfører C. Salomonsen.

Kilde: Morgenbladet 9.9.1887

Branden paa Vaalerengen

For at bidrage til at lindre den ved Branden paa Vaalerengen opstaaede store Nød ere undertegnede traadte sammen i en Komite, der herigjennem opfordre Medborgere til at yde Bidrag.

Lister ere udlagte hos Kjøbmand D. B. Blaaum & Co., Homansby, Papirhandler R. Andvord, Vin-

handler Gløersen, Boghandler I. W. Cappelen og Kjøbmand M. Hiorth & Co., Oslo.

Bidragene fordeles af os. Regnskab skal senere blive aflagt.

Christiania den 10de September 1887.

I. M. Lund, Kr. Sommerfelt, L. Aall,
Sogneprest. Kaldskapellan. Bylæge
U. Berg, Fattigforstander.

Kilde: Morgenbladet 10.9.1887

Branden paa Vaalerengen

Da flere hundrede fattige Folk ved den store Ildebrand paa Vaalerengen ere blevne blottede for alt: Mad, Klæder og Indbo, og saaledes ere komne i stor Nød, tillader Bestyrelsen for Bedehuset paa Vaalerengen sig at bede om Hjælp i denne Nød. Gaver: Penge, Madvarer, Klæder, gamle Møbler modtages med Taknemmelighed af Blikkenslager Amundsen, Grønland 23. Bødker Johs. Halvorsen, Vognmandsgaden 19 eller St. Halvardsgade 65 b. Pøsemager Gulbrandsen, Youngs gaden. I Lutherstiftelsens Boghandel, Nedre Slots-gade. I Oslo Leiebibliotek. Af Forstander Holmboe, Oslo Hospital. Kjøbmand H. C. Bottolfsen, Galgeberg. Smed H. Jakobsen, Strømsveien 8 og H. M. Gjerberg, St. Halvardsgade 24, samt i Skippergaden 21 i Nøkkerhedskafeen ”Idun”. Bøsser, hvori Gaver modtages, vil ogsaa i morgen – Søndag – blive udstillede paa selve Brandstedet. Det indkomne vil blive uddelt af ovennævnte Bestyrelse, og Regnskab skal senere blive aflagt.

Kilde: Morgenbladet 10.9.1887

Branden paa Vaalerengen

Det er en Selvfølge, at efter en saa voldsom og omfattende Ildebrand som den, der overgik Vaalerengen Torsdag Eftermiddag, maa der blant en Befolkning udelukkende henhørende til Arbeiderklassen og de økonomisk uheldigst stillede i Samfundet herske en ganske betydelig Nød, for hvilken enhver førende Medborgers Sind maa være aabent. Det vil ikke feile, at trods de mindre gode Tider mangens Pung med Beredvillighed vil aabne sig for at yde sit Bidrag til Afhjælpelse af Ulykkens Følger for de af samme rammede. Det er derfor vistnok med rigtig Forstaaelse af Kristiania Indvaaneres Sindelag, at der til dem er udgaaet nenstaaende, Opraab, som vi giver vor varmeste Anbefaling:

For at bidrage sit til at lindre den ved Branden paa Vaalerengen opstaaede store Nød er Undertegnede traadt sammen i en Komite, ber herigjennem opfordre Medborgere til at yde Bidrag.

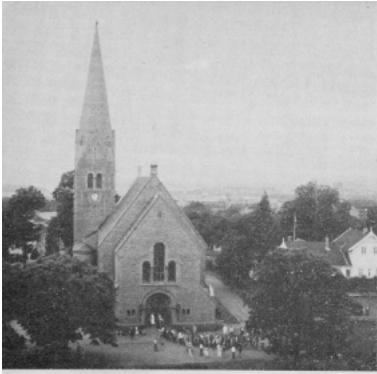
Lister er udlagte hos Kjøbmand D. B. Blaaum & Co., Homansby, Papirhanler R. Andvord, Vinhandler Gløersen, Boghandler J. W. Cappelen og Kjøbmand M. Hiorth & Co., Oslo

Bidragene fordeles af os. Regnskab skal senere blive aflagt.

Kristiana den 10de September 1887.

J. M. Lund, Sogneprest
Kr. Sommerfelt, Kaldskapellan.
L. Aall, Bylæge
U. Berg, Fattigforstander

Kilde: Aftenposten 10.9.1887

Vålerengen Menighetsblad

NR 6 - Lørdag 8. sept. 1979

SLEKT ETTER SLEKT

I generasjoner har folket i strøket også i østbyen hatt evangeliet. Fra midten av forrige århundre og senere har befolknings- tilveksten vært stor. Dette var da også årsaken til at Vålerengen ble skilt ut som egen menighet fra Oslo, (Gamlebyen menighet), i 1899. Menigheten hadde ikke da noen kirke. Den fikk anledning til å bruke Kampen kirke til gudstjeneste og kirkelige handlinger. Den geografiske menighet fikk sin egen kirke i 1902. Fra 1899 har menigheten blitt tømret opp ved evangeliet gjennom kristne personligheter til de aktiviteter som finnes innenfor menighetens grænser i dag.

Bare få ledd av de tusen ledd som 2. Mos. 20, 6 tæler om har erfart Guds miskunnhet. Guds løfter hviler over menigheten, imidlertid bare når vi elsker Gud og holder hans bud. Derfor trenger vi å minne hverandre om: Kjærlighet til Gud og hans bud til oss. Kjærlighet er å gi seg hen til Gud og ved hans nåde å leve opp til hva han ønsker av oss.

Gud hjelpe oss som menighet til å regne med Guds miskunnhet.

Til lykke, kjære Vålerengen menighet!

Gunnar Johnsen

Menighetens 80-års jubileum

Søndag 23. september

KL. 11.00:
Festgudstjeneste ved biskop dr. theol. Andreas Aarflot og menighetens prester.

KL. 18.00:
Jubileumsfest i menighetshuset.

PROGRAM:

Festtale ved biskop Andreas Aarflot.
Musikk ved Lise Farnen og Bjørn Skjold.
Opplesning ved Wilhelm Holteberg Hansen.
Begge prestene og menighetssek. deltar.
Beverning — Jubileumsgave.

Alle er hjertelig velkommen!

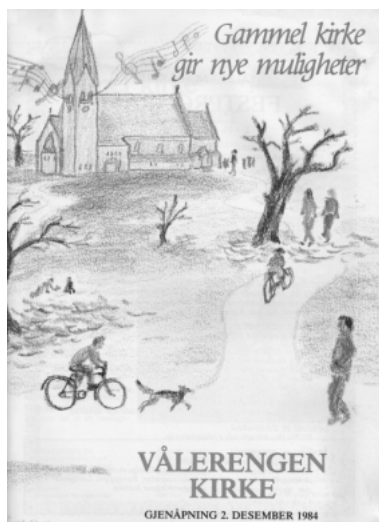
Jubileumsnummer

Rett som det er får vi tilsendt eller adgang til viktig eller interessant informasjon om Vålerengas historie.

Astri Nielsen er nettopp en slik kilde.

Hun er født i 1915 og bodde i "Hebe-gården" som har adresse St. Halvardsgt 61.

Hun ga oss en flott innbundet bok med "50 år i hjertet av Vålerenga" som også inneholdt jubileumsskrifter om Vålerenga kirke. Et par løse skrifter var spesielle. Et menighetsblad datert 8. september 1979 annonserte menighetens 80-års jubileum søndag 23. september. Som kjent brant

kirka 18. september 1979.

Vi fikk også dette heftet som omhandler gjenåpningen 2. desember 1984 med flotte bilder og artikler.

Historielaget ble invitert til hyggelig jubileumsfest på Ekebergrestauranten 22. september i anledning av at der er 70 år siden innflytning i Galgeberg 3.

Været sto så absolutt på festdeltagernes side, så rammen var gitt.

Det ble mye husker du fra første stund. Anne Tøppen og jeg gikk rundt med øra på stilker og snappa opp en bit her og der. Av og til skulle det vært mulig å kople praten direkte til en datamaskin for oppbevaring og redigering.

Det var ikke få som hadde tatt vare på ting som er av stor interesse for historielaget. Håper vi kan komme tilbake til dette. Tusen takk. Knut Roar

Div bilder fra festen.

KVÆRNER BRUG

Fra et medlem, Karin Boklund, fikk jeg dette utklippet som sto i Arbeiderbladet lørdag 29. mars 1958. Dett ble funnet etter en opprydding og jeg er glad for at slike ting blir tatt vare på. Kanskje det er andre som gjenkjenner noen navn? Min far Kaare Westbye ble avtegnet inne i "tromma". Det er mulig at det ble benyttet et samtidig foto som vist under. Mor og far var et slags bestyrerpar for læregutthjemmet til Kværner fra da hjemmet var nytt i 1951 til alt opphørte på 1990 tallet.

Kaare Westbye

Læregutthjemmet i Enebakkveien 64 B

Bedri fsskolen på Kværner var meget anerkjent og læreguttene fikk god teoretisk utdannelse ved siden av praksis som ledet til fagbrev. Her studeres modell av et skovlhjul til en Peltonturbin.

Årgang 9 nr. 3 - 2006

Et organ for
Vålerenga Historielag

Vålerenga Historielag

Hedmarksgata 2

0658 Oslo

Vålerenga Historielag på internett:

E-mail: vaalerenga.histlag@c2i.net

hjemmeside: <http://home.c2i.net/vaalhist>

Bankkonto: 0530 04 78222

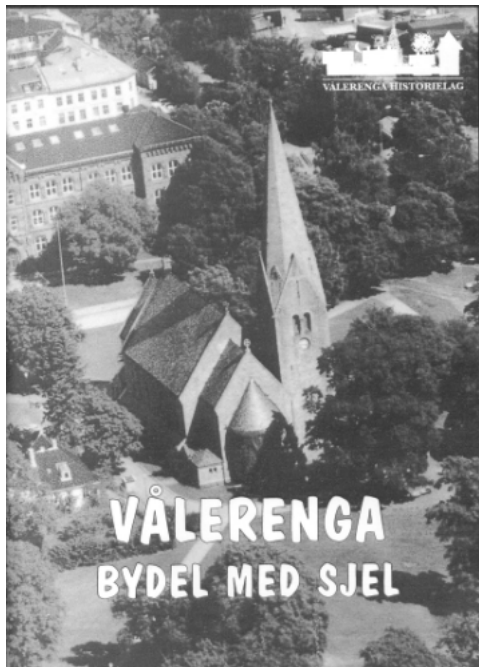
Bøkene "Vålerenga – bydel med sjel", "Fra Sotahjørnet til Bohemen og Historielagets flotte kalender for 2005 er selvsagt å få kjøpt. Direkte hos Vålerenga Historielag, eller Kafe Eno, Vålerenga Blomster og i bokhandelen på Fyrstikktorget!

Kr 250,-

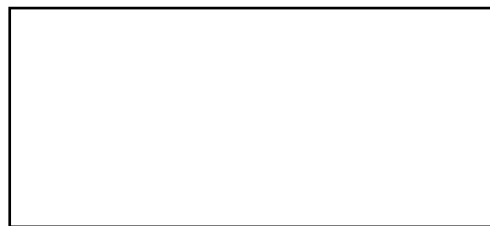

Kr 250,-

DVD kr 150,-

Vi ønsker stadig stoff og historier til medlemsbladet vårt. Se hva som ligger i skuffer og skap.

Leder: Even Haugseth
Nestleder: Knut Roar Westbye
Kasserer: Bjørn Granlund
Sekretær: Bjørg Staal
Styremedlem: Bjørn Arild Gjerdalen
Styremedlem: Marion Juliussen
Varamedlem: Unni Granlund

Arbeidsgrupper i historielaget:

Utgivelse av bildekalender:

Kontakt: Even Haugseth tlf. 22 57 01 66

Fotogruppe – fotografering, innsamling og avfotografering av bilder:

Kontakt: Bjørn Granlund tlf. 22 68 34 05

Idrettsgruppe – om bydelens idrettsmiljø

Kontakt: Bjørn Arild Gjerdalen tlf. 90 91 92 50

Intervjugruppe – intervjuer interessante mennesker

Kontakt: Bjørg Staal tlf. 22 61 40 33

Medlemsavisa vår

Kontakt: Knut Roar Westbye tlf. 22 174 884, mob. 9083 1966

Epost: kroarb@online.no

Møtekalenderen 2006

14. og 15. oktober fotoutstilling kl. 12.00-16.00
begge dager i Konfirmantsalen.

13. november medlemsmøte kl. 19.00 i Senior-senteret.

Notér tid og sted nå!